

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 152/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. A. S., V., zastúpeného advokátom JUDr. R. S., D., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 63 Zm/15/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. A. S. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. marca 2011 doručená sťažnosť JUDr. A. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 63 Zm/15/2005.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že na základe jeho návrhu „... vydal Okresný súd Banská Bystrica dňa 15. 12. 2005 zmenkový platobný rozkaz po s. k. 63Zm/15/2005, ktorým zaviazal odporcu M. K. na zaplatenie sumy 201.648 Sk / 6693,49 €/ . Uvedený zmenkový platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 29. 12. 2005 a vykonateľnosť dňa 10. 01. 2006.

Na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu podal sťažovateľ ako oprávnený návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie vyššie uvedenej sumy, ktoré exekučné konanie je vedené u súdneho exekútora Mgr. J. K. pod spis. zn. Ex83/2006. Exekúcia bola do odkladu výkonu exekúcie vykonávaná zrážkami z dôchodku povinného M. K.

Odporca M. K. podal dňa 17. 01. 2008 návrh na obnovu konania... Okresný súd Banská Bystrica uznesením zo dňa 14. 04. 2008 obnovu konania povolil.

Po povolení obnovy konania Okresný súd Banská Bystrica vykonal nasledovné úkony:

- Dňa 18. 08. 2008 vyzval navrhovateľa - sťažovateľa na doručenie originálu zmenky
- Dňa 8. 12. 2008 sa uskutočnilo v danej veci prvé pojednávanie
- Dňa 12. 03. 2009 sa uskutočnilo v danej veci pojednávanie, ktoré bolo odročené za účelom ustanovenia znalca

- Dňa 18. 06. 2009 súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie a ustanovil znalkyňu v odbore písomoznalectvo - PhDr. PaedDr. E. S. na podanie znaleckého posudku do 90 dní odo dňa prevzatia spisu

- Uznesením zo dňa 25. 09. 2009 OS Banská Bystrica zrušil ustanovenie znalkyne E. S. a ustanovil novú znalkyňu Mg. D. N. na vypracovanie znaleckého posudku

- Dňa 16. 03. 2011 bolo právnenému zástupcovi navrhovateľa doručená výzva na vyjadrenie sa navrhovateľa k možnosti prerušenia konania z dôvodu PN znalkyne...

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že súd bol v konaní nečinný, čím porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. “.

3. Ďalej v sťažnosti v súvislosti s ustanovením § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uviedol, že „... sťažovateľ nevyužil všetky právne prostriedky, ktoré mu právne predpisy na jeho ochranu poskytujú, teda nepodal sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. Zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predsedovi okresného súdu, z dôvodu, že krivda spočívajúca v nečinnosti Okresného súdu Banská Bystrica by nebola odčinená využitím podania sťažnosti Okresnému súdu, keď Okresný súd sám spôsobuje prietahy v konaní aj v súčasnej dobe, keď žiada o vyjadrenie sa k možnosti prerušenia konania v zmysle ust. § 110 O. s. p., s ktorým návrhom navrhovateľ nesúhlasil a taký návrh ani neučinil“.

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa JUDr. A. S. na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prietahov upravenej v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručenej v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Banská Bystrica, v konaní vedenom pod sp. zn. 63Zm/15/2005.

2. Okresnému súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 63Zm/15/2005 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľovi JUDr. A. S. priznáva finančné zadošťučinenie vo výške 10 000,- € (slovom: desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica povinný vyplatiť sťažovateľovi do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľovi JUDr. A. S. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 314,18 €, ktoré je Okresný súd Banská Bystrica povinný vyplatiť na účet JUDr. R. S. do 15 dní od právoplatnosti nálezu.“

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

8. Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním, a to vzhľadom na situáciu, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom nepreukázal podanie sťažnosti proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 62 a nasl. zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

9. Podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch sťažnosť môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva. Podľa § 64 ods. 1, 2 a 3 citovaného zákona účelom vybavovania

sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní alebo porušené zásady dôstojnosti súdneho konania, a odstránenie zistených nedostatkov. Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti. Ak je to na riadne vybavenie sťažnosti potrebné, vypočuje sa sťažovateľ a vyjadria sa k nej osoby, proti ktorým sťažnosť smeruje, alebo ďalšie osoby, ktoré môžu pomôcť pri prešetrení sťažnosti. Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, a ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky. Podľa § 66 citovaného zákona o spôsobe vybavenia sťažnosti a prijatých opatreniach na odstránenie zistených nedostatkov musí byť sťažovateľ upovedomený písomne. To neplatí, ak sťažovateľ na písomnom upovedomení netrvá alebo ak sťažovateľ zomrel, stal sa nezvestným alebo je pre trvalý pobyt v cudzine nedosiahnuteľný.

10. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody ústavný súd nezistil. Pokiaľ sťažovateľ uvádzal, že sťažnosť na prietahy podľa § 62 zákona o súdoch nepodal z dôvodu, že *„krivda spočívajúca v nečinnosti Okresného súdu... by nebola odčinená... keď Okresný súd sám spôsobuje prietahy v konaní aj v súčasnej dobe, keď žiada o vyjadrenie sa k možnosti prerušenia konania v zmysle ust. § 110 O. s. p., s ktorým návrhom navrhovateľ nesúhlasil a taký návrh ani neučinil“*, ústavný súd nevzhladol v takto uvádzanom dôvod hodný osobitného zreteľa. Výzvu na vyjadrenie účastníka k potencionálnemu (teda nie reálnemu) procesnému postupu súdu nemožno bez ďalšieho považovať za neprípustný postup súdu.

11. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobné konzekvencie vyplývajú aj z už citovaného ustanovenia § 64 a § 66 zákona o súdoch.

12. Ústavný súd opakovane vyslovil, že podanie sťažnosti na prietahy podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch považuje za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde len v tom prípade, ak sťažovateľ podaním sťažnosti poskytne príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

13. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

14. Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

16. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prieťahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2011